

Naast Brede ook Diepe Welvaart

Jan van Boeckel en Anke Coumans

Planbureau voor de Leefomgeving

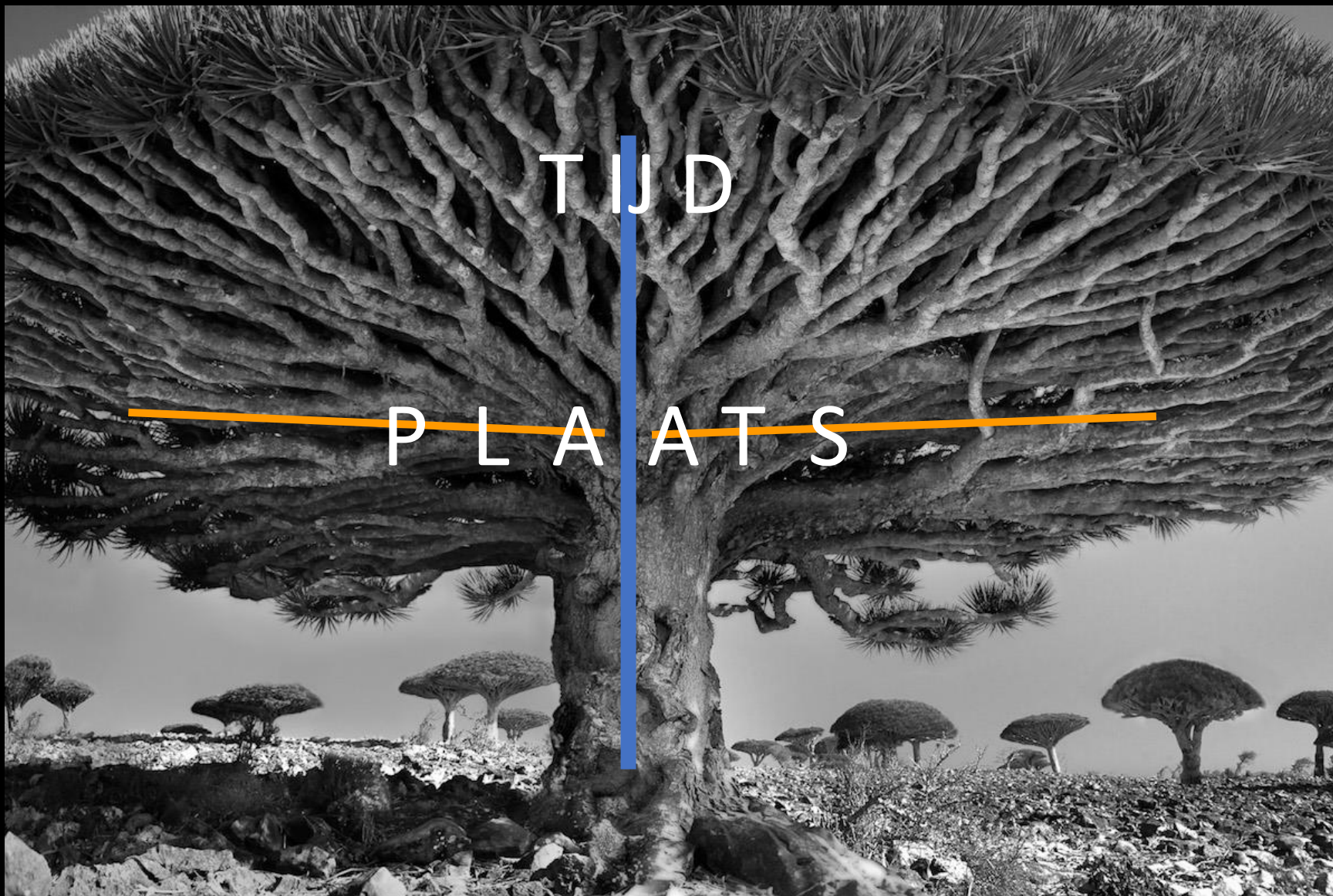

- Brede welvaart gaat over het welzijn van mensen.
- Het is een maatstaf voor alles dat mensen van waarde vinden.
- Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid.
- Het gaat zowel om de kwaliteit van leven in het ‘hier en nu’, als om de effecten van onze manier van leven op het welzijn van mensen op andere plekken en voor toekomstige generaties.

Het gevoel van eigenwaarde

John Berger, in de documentaire *Jits van Genade*, 1996
<https://youtu.be/9MqMamE80YE?si=98YILfI77vZe2cUI>

TIJD

PLAATS

foto: Beth Moon

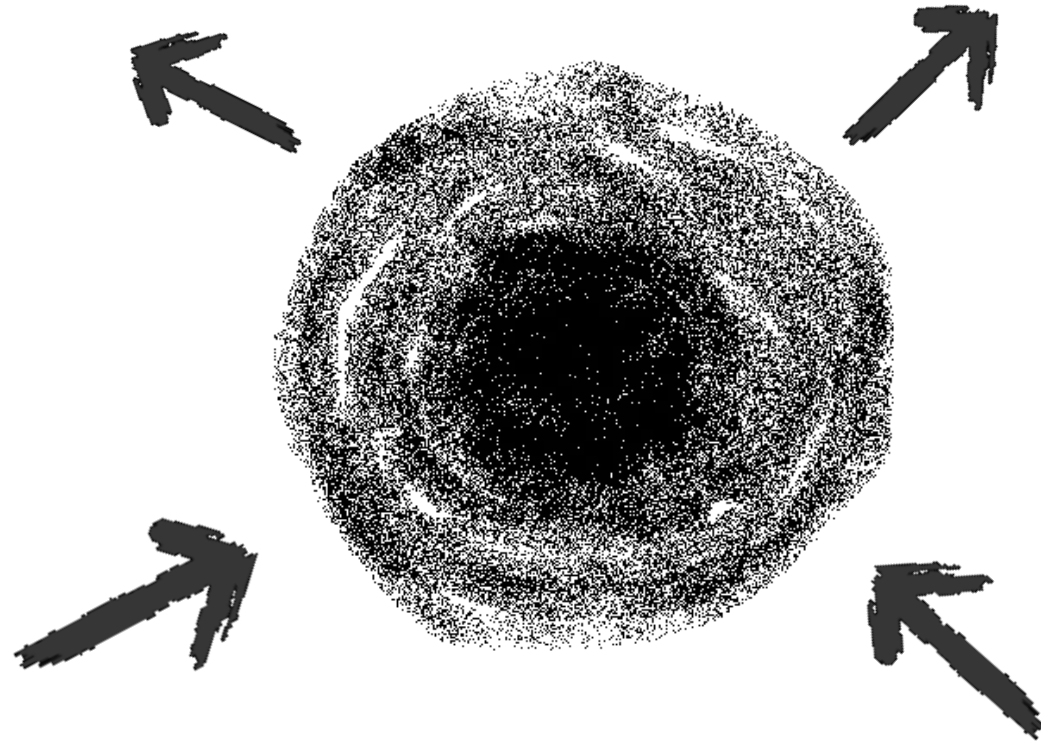
Diepe Welvaart

Deep ecology

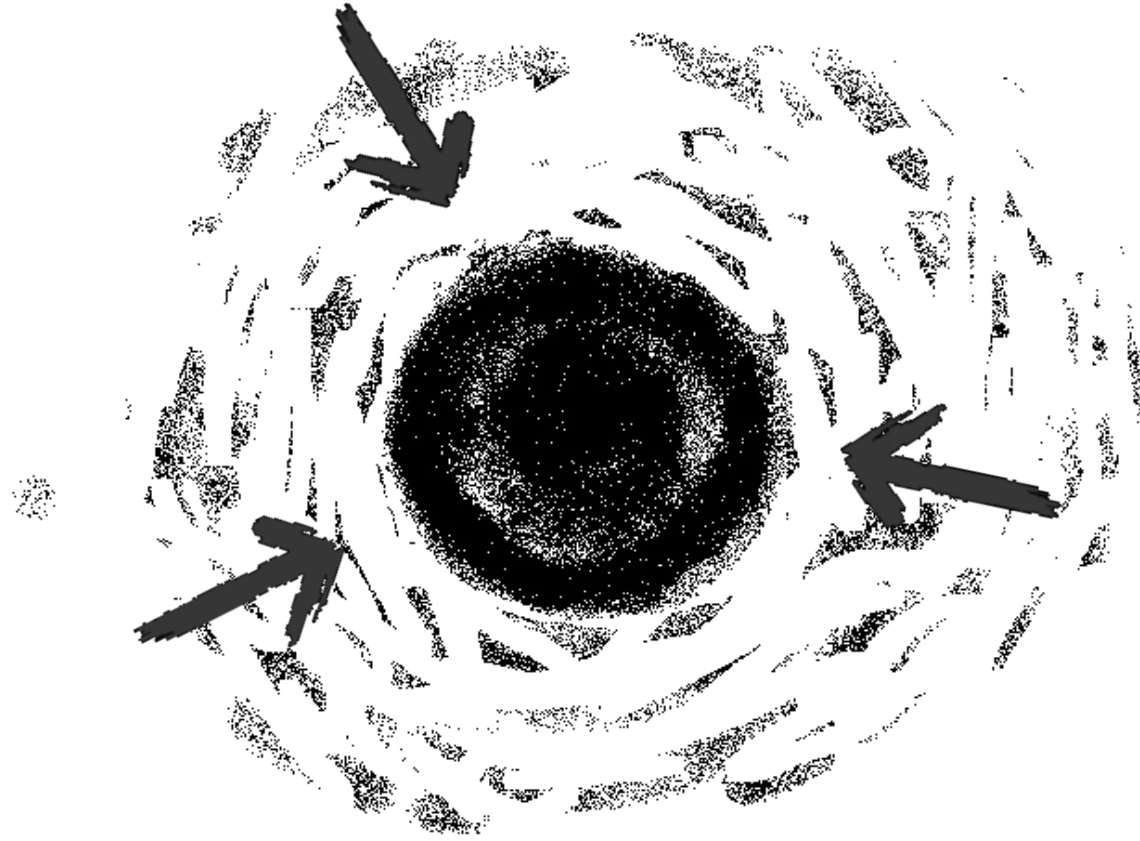
Deep time

Deep Adaptation

Het zelf in evenwicht

Het gesloten zelf

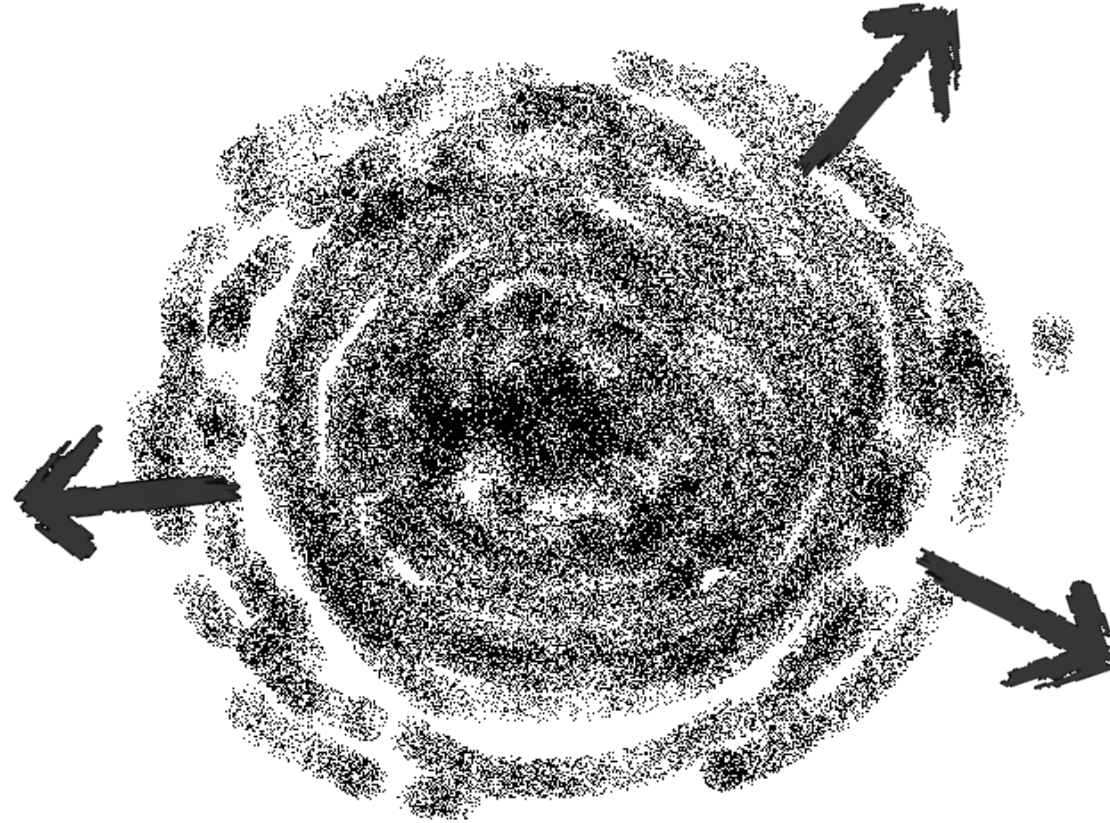

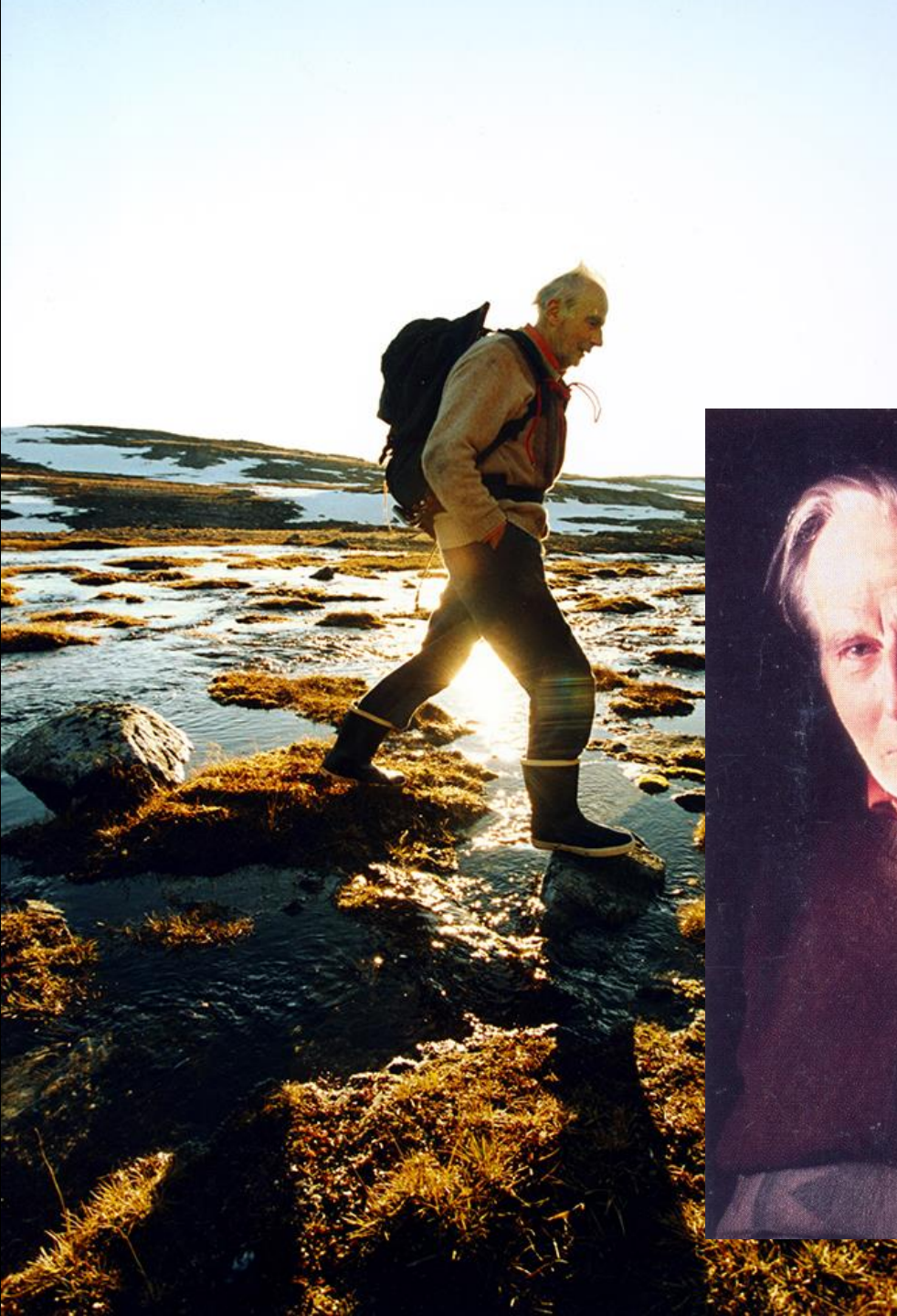

Een sluier over onze zintuiglijke organen

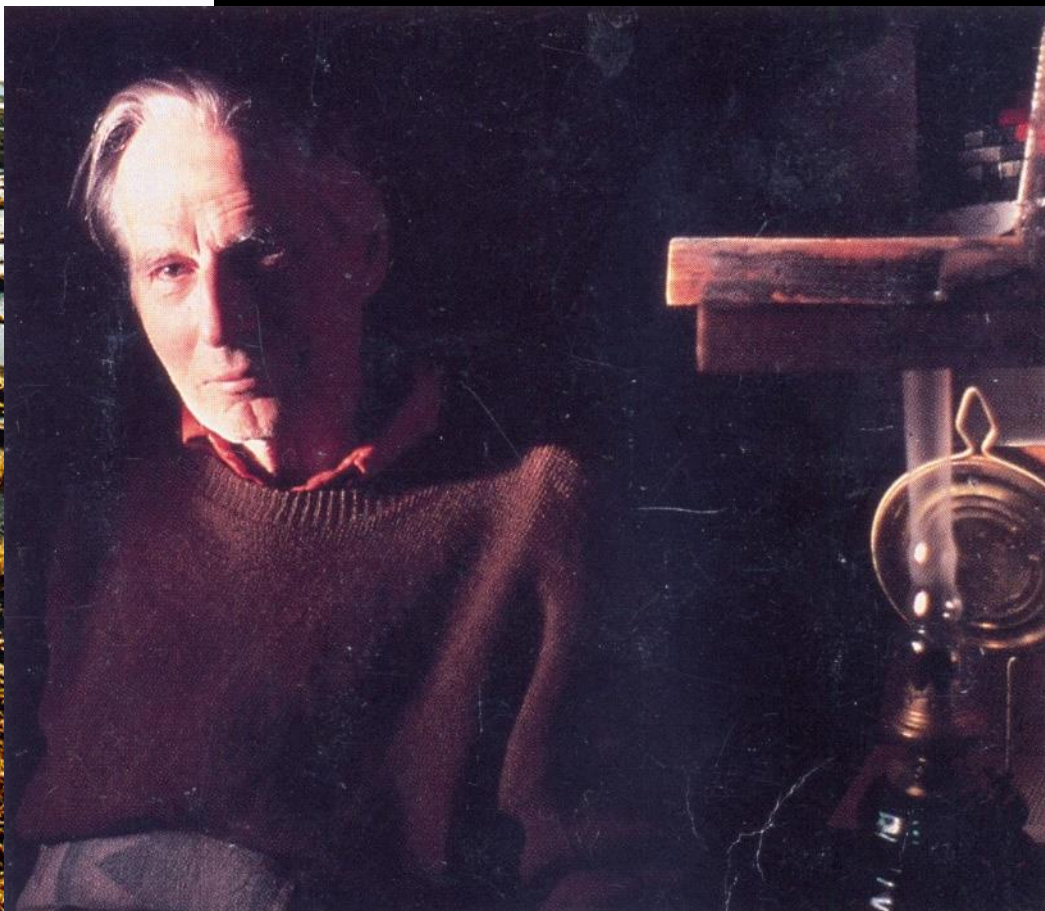

Het ecologische Zelf

Arne Naess, 1912-2009

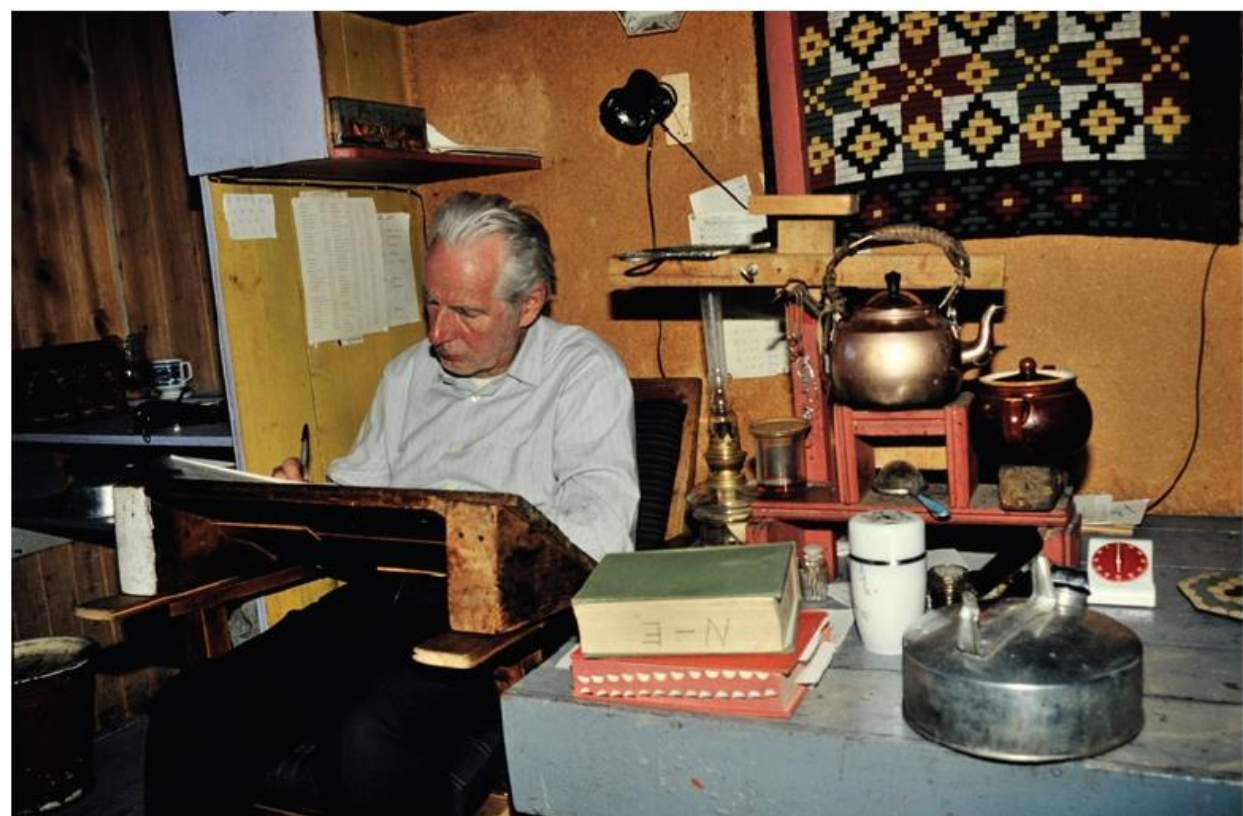

Tvergastein

Overvintringsrommet er som et mikrokosmos. Her er alt som trengs. Uansett vær og vind, uansett om det overhodet lar seg gjøre å komme ned til sivilisasjonen – alt er der. Et innendørs mikrokosmos.

Foto: Johan Brun

“Simple in means, rich in ends”

Bayo Akomolafe

The times are urgent...
let us slow down.

<https://youtu.be/bBVAYzBtelo?si=dMXKhNOEZmdGvUtQ>

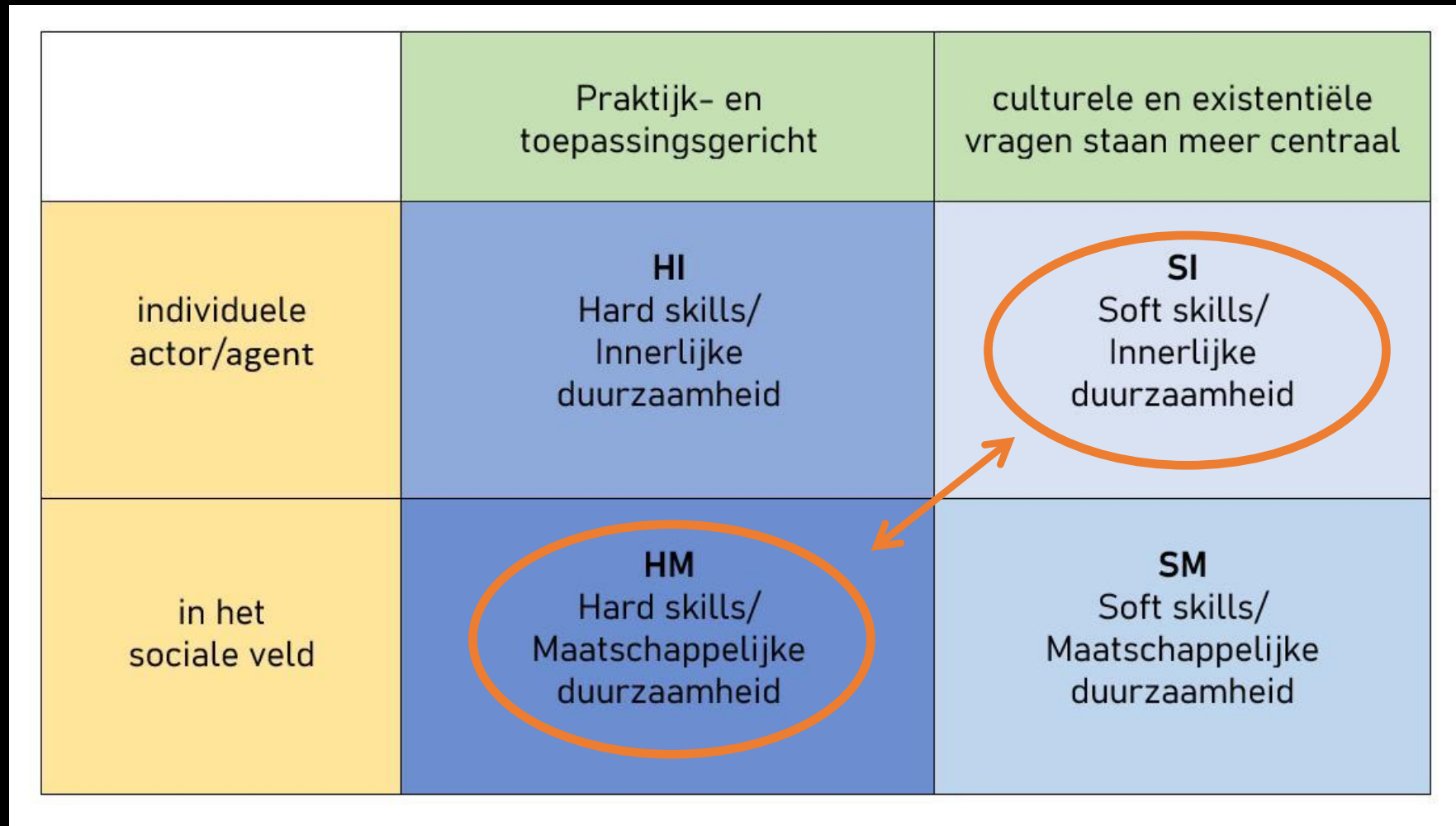
Transitievaardigheden

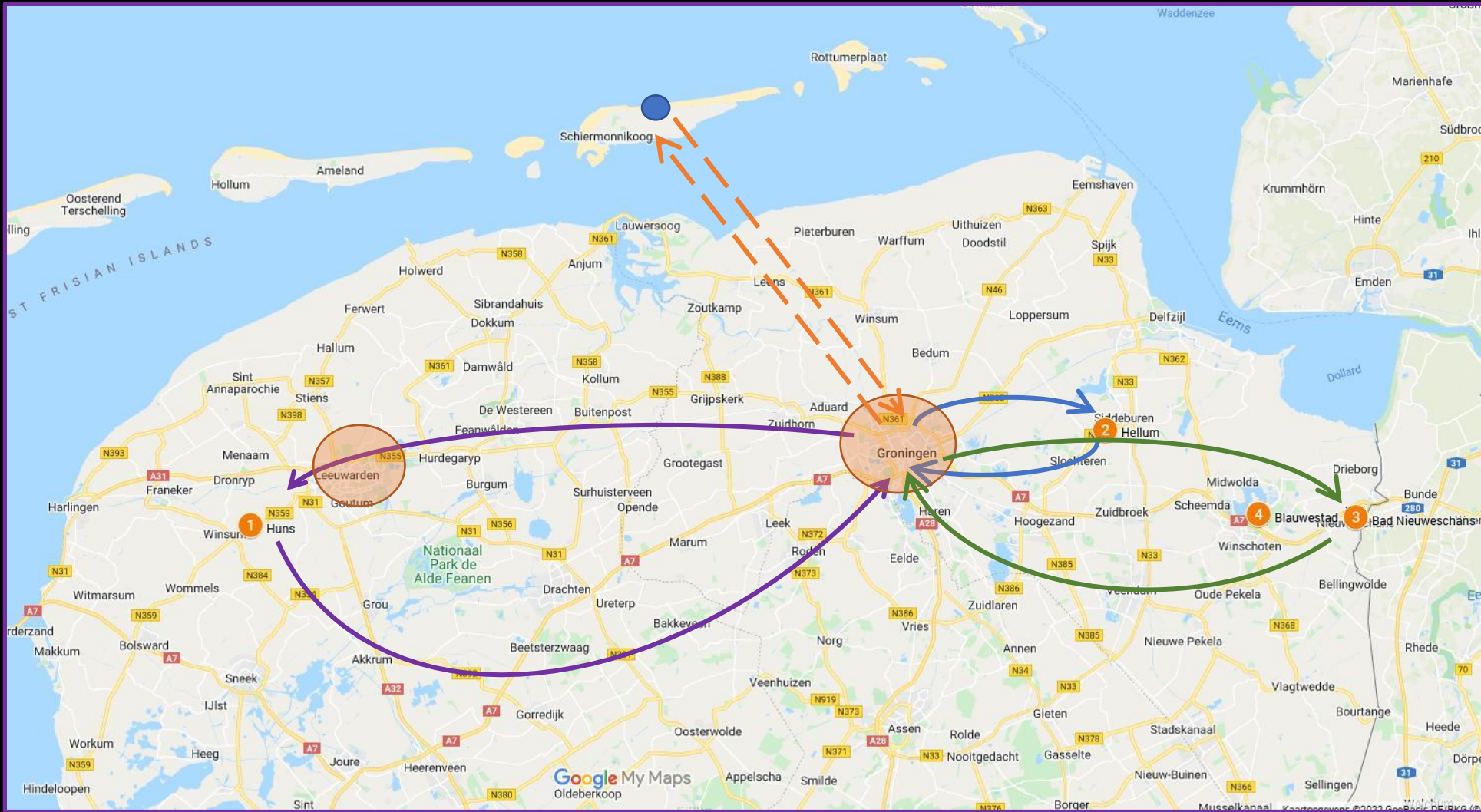

Sustainability, 'from the inside out'

	Praktijk- en toepassingsgericht	culturele en existentiële vragen staan meer centraal
individuele actor/agent	HI Hard skills/ Innerlijke duurzaamheid	SI Soft skills/ Innerlijke duurzaamheid
in het sociale veld	HM Hard skills/ Maatschappelijke duurzaamheid	SM Soft skills/ Maatschappelijke duurzaamheid

Studio Claudy Jongstra in Húns, Friesland

Feltscape
Art-based research
of making landscape
with felt
www.corajongsma.nl

Tegenwind – ‘het verdriet van de Veenkoloniën’
Windturbinepark drijft mensen uit elkaar

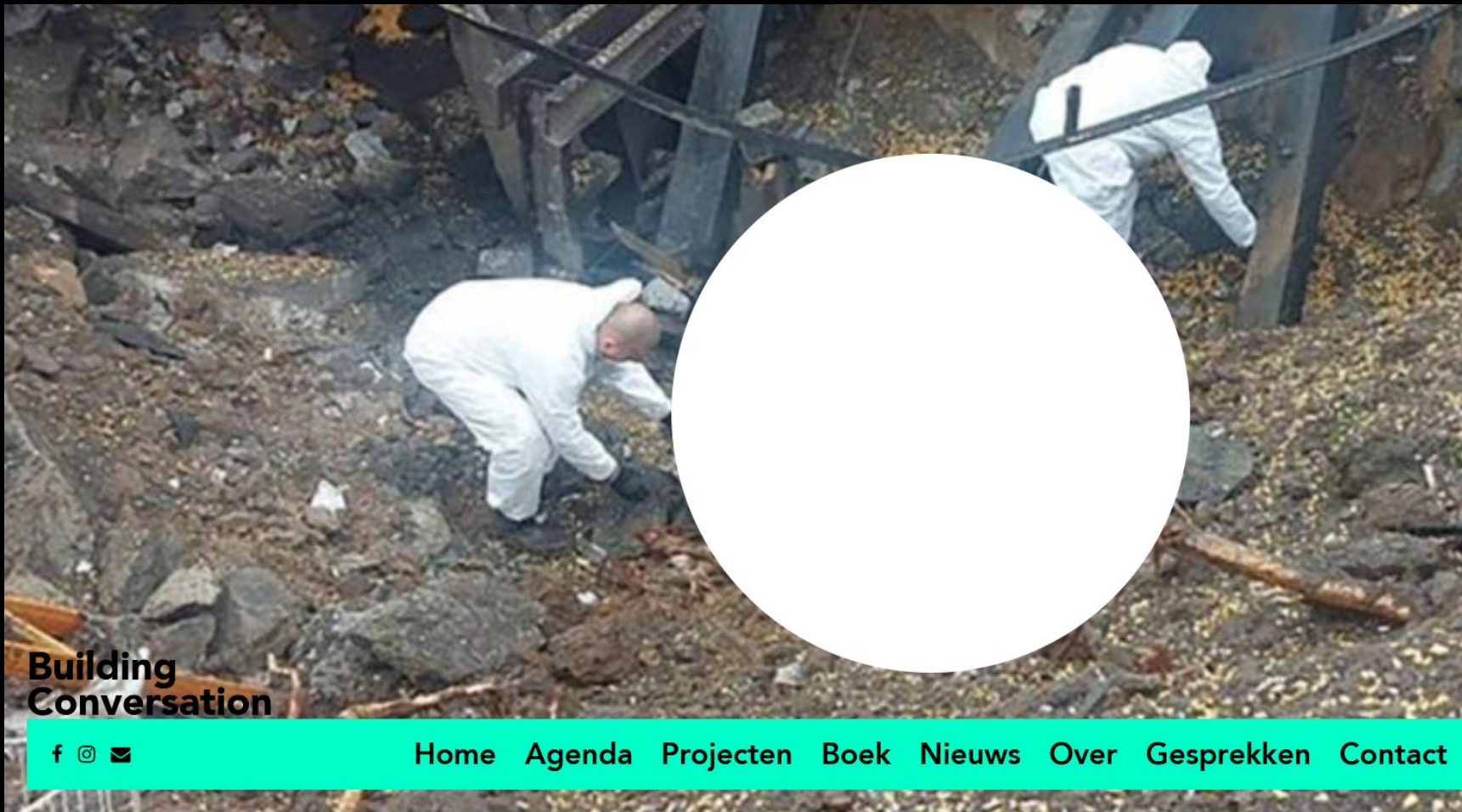
Evanne Nowak, klimaatfilosofe en facilitator van compassievolle dialogen

Building conversation

<https://buildingconversation.nl>

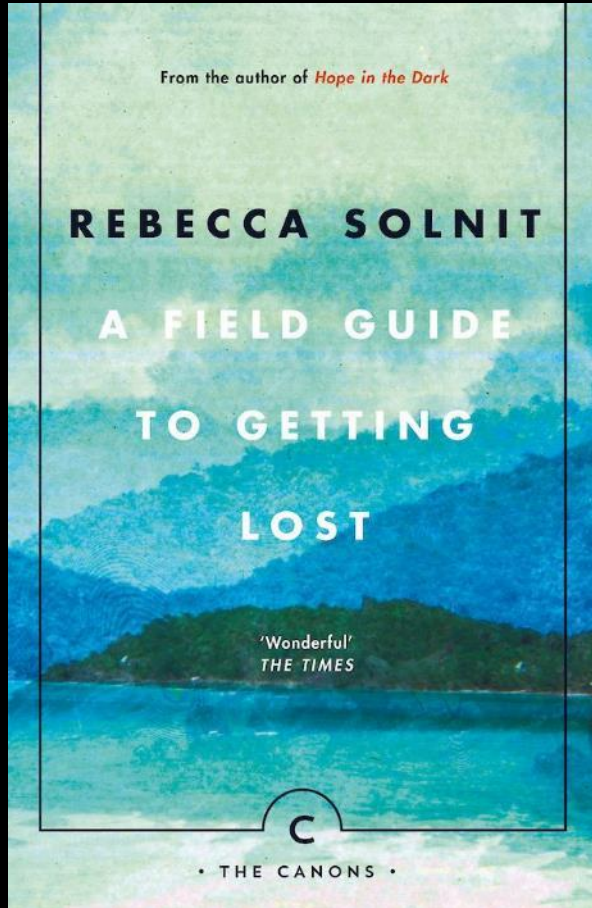
“We onderhouden onze auto, ons huis, ons lichaam. We sporten, volgen diëten, plannen grote schoonmaakbeurten. Maar wanneer geven we aandacht aan de manier waarop we spreken, aan de manier waarop we in contact treden met de mensen om ons heen? Met *Building Conversation* doen we precies dat; aandacht geven aan de manier waarop we spreken.

Net buiten de dagelijkse realiteit, los van bestaande spanningen, effectbejag en doelmatigheid creëren we een ruimte waarin we onszelf kunnen oefenen in gesprek.”

Building Conversation nodigt je uit om met een kunstenaars-attitude je eigen communicatie- en denkpatronen tegemoet te treden. In speciaal daarvoor vormgegeven gesprekken ervaar je patroon-doorbrekende manieren van spreken en denken. Een reflectie op je eigen, dagelijkse manier van doen wordt mogelijk gemaakt en het alternatief ervaarbaar. Op een open, uitdagende en tegelijk speelse manier word je je bewust van het feit dat je mede-maker bent van de sociale structuren waarbinnen jij je beweegt.

Waarom *kunst*
bij het zoeken
naar diepe welvaart?

Het onverwachte

Het is de taak van kunstenaars om deuren te openen en het onbekende uit te nodigen om naar binnen te treden.

Te *rekenen* op het onvoorziene is misschien wel precies *die* paradoxale handeling die het leven het méést van ons verlangt.

Wat kunst vermag...

- Kunst kan ruimte bieden om ons te bewegen. Bewegen *weg* van het soort kennis dat we liever van ons afhouden, en *toe* naar kennis die we bij ons binnenlaten, waarbij we het risico nemen dat die kennis ons kan veranderen.
- Kunst kan ons *nét* genoeg schoonheid geven om het uit te houden in de duisternis, in plaats van ervoor te vluchten of ons ervoor af te sluiten.
- Kunst en haar indirecte manieren van weten kunnen ons in staat stellen werkelijkheden te benaderen die iets in ons in steen zouden veranderen, als we er *rechtstreeks* naar zouden kijken.

- Kunst kan ons terugroepen van het maken van strategische berekeningen over welke boodschap het beste zal aanslaan bij welke doelgroep. In plaats daarvan zouden we de nadruk kunnen leggen op eerlijkheid en oprechtheid.
- Kunst kan ons leren te leven met onzekerheid, en onze dromen over beheersing los te laten.
- En kunst kan ruimte bieden voor ambiguïteit, door starre of-het-een, of-het-ander keuzes af te wijzen – niet in de laatste plaats de keuze tussen ofwel geforceerd optimisme, ofwel simpele wanhoop.

Dougald Hine, medeoprichter van Dark Mountain Project

Photo:
Robert ParkeHarrison

Jan van Boeckel
Lector Art & Sustainability
Hanzehogeschool Groningen
j.e.van.boeckel@pl.hanze.nl

Presentatie Anke Coumans

- <https://vimeo.com/showcase/10142439>

**Anders kijken
anders zorgen**
—*teamvorming
in artistieke
settings*

Uitnodiging

Voor 't Blauwbörgje betekent zelforganisatie samen ontwikkelen. Dit kent geen eindpunt maar is een doorlopend proces. Daarin is binnen artistieke settings gewerkt door teams van zorgprofessionals en kunstenaars. Je neemt niet enkel deel, maar je bent zelf, en dus met elkaar, ontwerper.

Er zijn veel mooie gesprekken geweest en beelden gemaakt over wat de zorg voor een ieder betekent. We hebben de bestuurskamer tijdelijk ingericht tot beeldenkamer waarin we terugkijken en verder praten.

Nieuwsgierig geworden?
Iedereen is welkom op:

Dinsdagen 12, 19 en 26 maart
tussen 12.30 uur – 16.30 uur

Anders kijken, anders zorgen

't Blauwbörgje / Academie Minerva
2022/2023/2024

Zorgprofessionals: 't Blauwbörgje, Dignis Groningen

Kenniscentrum kunst en samenleving: Anke Coumans en Ingrid Schuffeiers

Coaches Dignis: Gien Nijburg, Hennie Nijboer en Asa Scholma

Beeldend kunstenaars: Sanne Boekel, Lilian Anneloes, Marcella Stam, Willemijn Rog, Timo+Hugo en Jedidja Smalbil